

การประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครู

นำเสนอเมื่อ : 26 ม.ค. 2557

การประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครู : นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูประบบผลิตและพัฒนาครู ครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2557 ณ ห้องประชุมสำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา (อ่านรายละเอียดการประชุมครั้งที่ 1) <http://www.moe.go.th/websm/2013/nov/409.html>

• การพิจารณาระบบการผลิตและพัฒนาครู

รมว.ศธ.แถลงผลการประชุมครั้งนี้ว่า
ที่ประชุมได้หารือถึงระบบการผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับความต้องการ โดยคำนึงถึงความสมดุลในการผลิตระหว่างครูที่จบการศึกษามาแล้วจำนวนมาก กับครูที่อยู่ในระบบเดิม เพื่อให้ระบบการผลิตครูใหม่เป็นระบบมากขึ้น และสอดคล้องกับสาขาที่เป็นความจำเป็น เพราะระบบการผลิตครูเป็นระบบปิด

ที่ประชุมมีข้อเสนอที่น่าสนใจ เช่น การให้ทุน, การมีงานทำ, การผลิตครูในสัดส่วนระหว่างครูพันธุ์ใหม่ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโครงการครูมืออาชีพ) กับครูที่จบมากก่อนแล้ว เป็น 50:50, การคัดเลือกผู้ผลิตครู คือ คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่มีคุณภาพ, การวางหลักเกณฑ์เรื่องคุณภาพและการกำหนดจำนวน ประเภท คุณลักษณะของครูที่ต้องการผลิต, การจัดให้มีระบบประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้ครูที่ผลิตออกมามีคุณภาพมากขึ้น ฯลฯ

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้รับทราบประเด็นปัญหาที่ผ่านมาของการผลิตครู อาทิ

- **การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา** เช่น รูปแบบการพัฒนาแบบเดิมเน้นหลักการมากกว่าการลงมือปฏิบัติ ความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูไม่เพียงพอ ขาดหน่วยงานหลักที่กำหนดที่ดูแลและวางระบบพัฒนา ขาดระบบติดตาม ขาดฐานข้อมูลการพัฒนาครู เนื้อหาไม่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้การสอน ขาดเครือข่ายที่มีคุณภาพ
- **การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและความก้าวหน้าวิชาชีพ** เช่น การเสนอผลปฏิบัติงานและผลงานไม่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน สมรรถนะกลางในการพัฒนาครูไม่มีเอกภาพ กฎระเบียบ ขอบบังคับ ไม่เอื้อต่อการพัฒนาครูและผู้ที่เข้ามาเป็นครู รวมทั้งครูต่างประเทศ
- **การสร้างขวัญกำลังใจและธำรงรักษาครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา** เช่น ครูขาดขวัญกำลังใจ ความก้าวหน้าในการทำงาน ระบบสภาพสวัสดิภาพ สวัสดิการ ค่าตอบแทนที่เหมาะสม ปัญหานี้สิน

อัตรากำลังขาด/เกิน การย้ายครูไม่เป็นธรรม

- **การบริหารจัดการทรัพยากร** เช่น การกระจายงบประมาณ งบประมาณพัฒนาครูสายอาชีพไม่เพียงพอ และแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ

อย่างไรก็ตาม แนวทางการผลิตพัฒนาครูให้สอดคล้องทั้งระบบนั้น จะต้องพิจารณาถึงขั้นตอนการวางแผนดำเนินการก่อน-หลัง การกระจายอำนาจ การใช้ระบบเปิดเข้ามาในการผลิตครู การส่งเสริมให้หลายฝ่ายเข้ามามีส่วนรวม ความต้องการหรือแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ของประเทศ และภาคเอกชน การส่งเสริมบทบาทองค์กรต่างๆ โดย ศธ.เป็นผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการพัฒนา เพื่อนำไปสู่การตั้งหัวข้อ ระบบและวิธีการในการพัฒนาครู ซึ่งจะนำไปสู่แผนงานและงบประมาณรองรับที่ชัดเจนต่อไป และคาดว่าจะการประชุมในครั้งต่อไปจะได้ข้อสรุปสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการและวิธีการผลิตและพัฒนาครูที่ชัดเจน

รูปแบบในการพัฒนาครูของต่างประเทศ

นอกจากประเด็นปัญหาที่ผ่านมาของการผลิตครู และระบบการผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับความต้องการแล้ว

ที่ประชุมได้รับทราบรูปแบบในการพัฒนาครูของต่างประเทศ

ซึ่งมีส่วนสำคัญในการนำมาเปรียบเทียบและใช้เป็นตัวอย่างที่ดีของการพัฒนาครูของไทย ที่น่าสนใจหลายด้าน เช่น

- ระบบการรับสมัครผู้ที่มีคุณภาพสูงตามหลักสูตรที่ต้องการ (ฟินแลนด์ สิงคโปร์)
 - การผสมผสานภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ (ฟินแลนด์ เนเธอร์แลนด์ บางสถาบันในสหรัฐอเมริกา)
 - การใช้มาตรฐานวิชาชีพครูที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ (สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย เขตปกครองพิเศษฮ่องกง เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์)
 - การสร้างระบบประเมินการปฏิบัติงานของครู (สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย) สร้างแบบจำลองอุปนิสัย (สิงคโปร์ ออสเตรเลีย แคนาดา เขตปกครองพิเศษฮ่องกง และบางสถาบันในสหรัฐอเมริกา)
 - การสนับสนุนข้อคิดการพัฒนาวินัยวิชาชีพ (สิงคโปร์ ออสเตรเลีย แคนาดา)
 - การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ (สิงคโปร์ อังกฤษ)
 - การสร้างศักยภาพรอบด้าน โดยสร้างยุทธศาสตร์เพื่อแบ่งปันผลวิจัยและข้อปฏิบัติที่ดี (รัฐออนตาริโอ แคนาดา)

ส่วนปัญหาท้าทายในการศึกษาศาสตร์ของประเทศต่างๆ ก็มีปัญหาแตกต่างกันไป เช่น

- ปัญหาระยะต้น จะเป็นด้านการฝึกอบรมหรือปัญหาในด้านการศึกษาของครู และการกำหนดหลักสูตรการศึกษาของครูที่ได้รับการกำหนดจากสถาบันฝึกหัดครู ควรจะครอบคลุมถึงผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนหรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาด้านนโยบาย
 - ปัญหาด้านเงินเดือนและเงินสนับสนุนในด้านการสอนมีไม่เพียงพอ
 - ปัญหาการขาดแคลนครู ซึ่งมีการปรับแก้โดยลดมาตรฐานในการรับบรรจุครู ทำให้ครูมีมาตรฐานต่ำลง ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กด้อยโอกาส และชนกลุ่มน้อย

ประชุมได้มอบให้ สป.ศธ.

วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างการพัฒนาครูไทยกับประเทศต่างๆ โดยให้วิเคราะห์ระบบของการผลิตและพัฒนาครูไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและดำเนินการแก้ไขได้ตรงจุด รวมทั้งนำขอปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของประเทศต่างๆ ปรับใช้ตามบริบทของระบบการผลิตและพัฒนาครูไทยต่อไป

ที่มา [ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ](#)